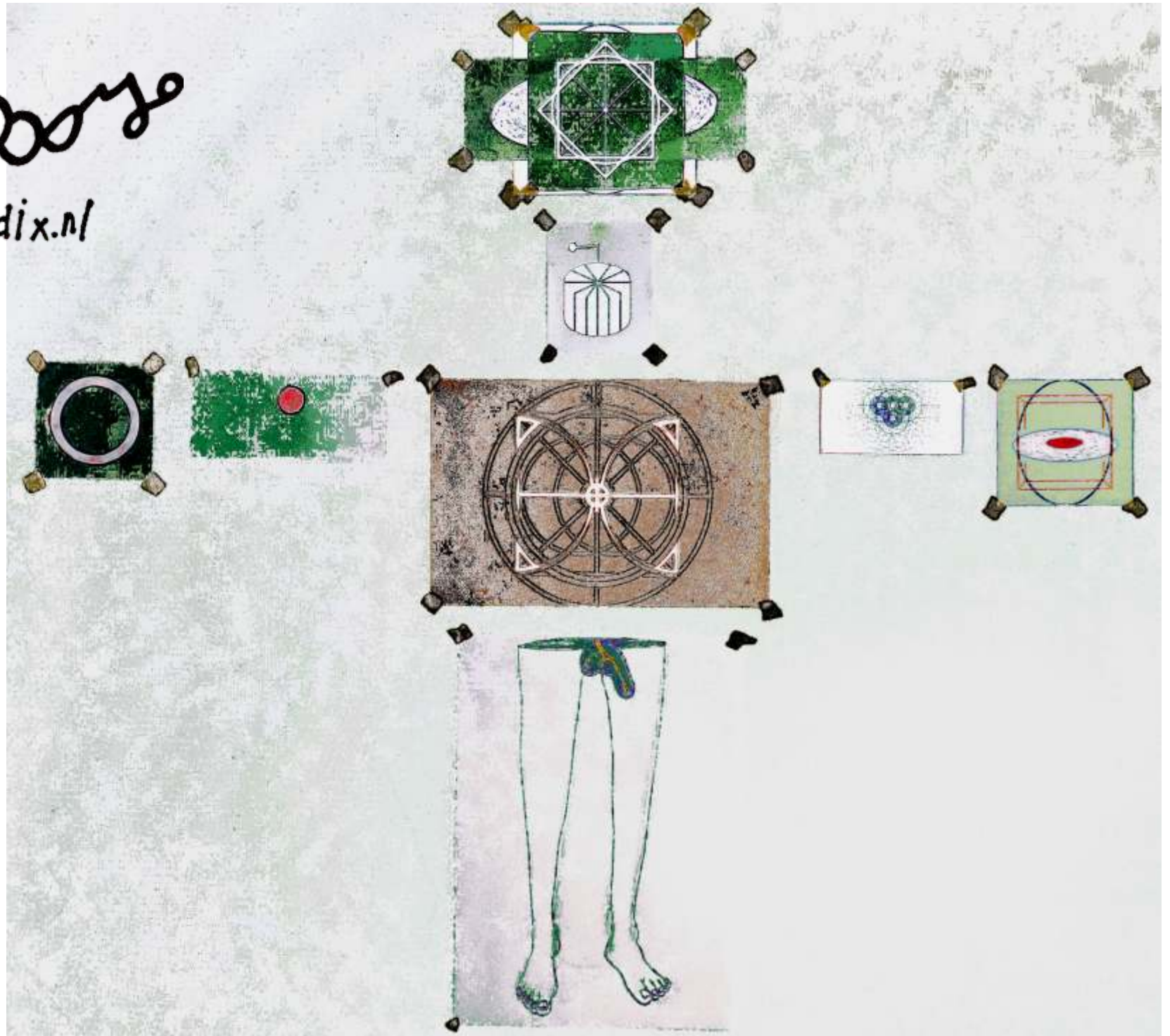
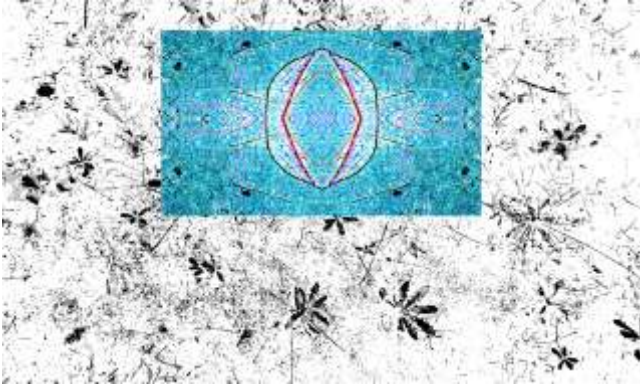

planRadix.nl

INHOUD	3
1. Min of meer zomaar een plek	4
2. Enige planten	10
3. Gebra Lalibela	16
4. Afaka Atumisi	24
5. Harry Smith	31

1. Min of meer zomaar een plek

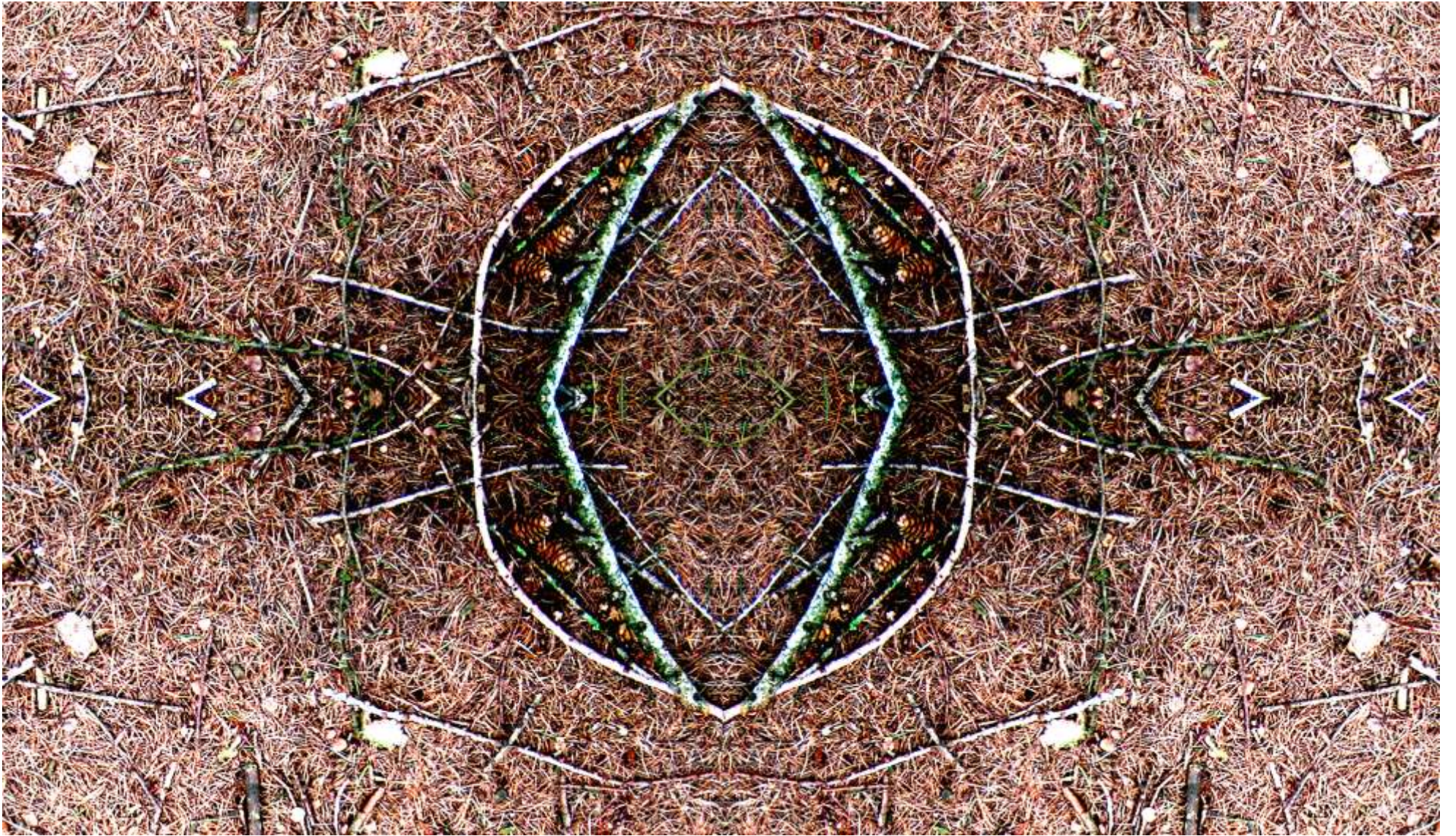
Een redelijk willekeurige, nogal breed uitgevallen ongeveer vierkante meter op een pad vlak langs de Boldijk bij Hal C. Overal liggen dennennaalden en takjes. De wandelschoenen van L, zelfbenoemd en onbezoldigd projectleider van plan Radix, hebben verende zolen die hem in combinatie met de zachte bodem het gevoel geven op wolken te lopen. Doodgemoedereerd denkt L, Als ik nu een hartaanval krijg, zal dit de plek zijn waar het hiernamaals zich voor mij opent. Overal is de poort naar elders.

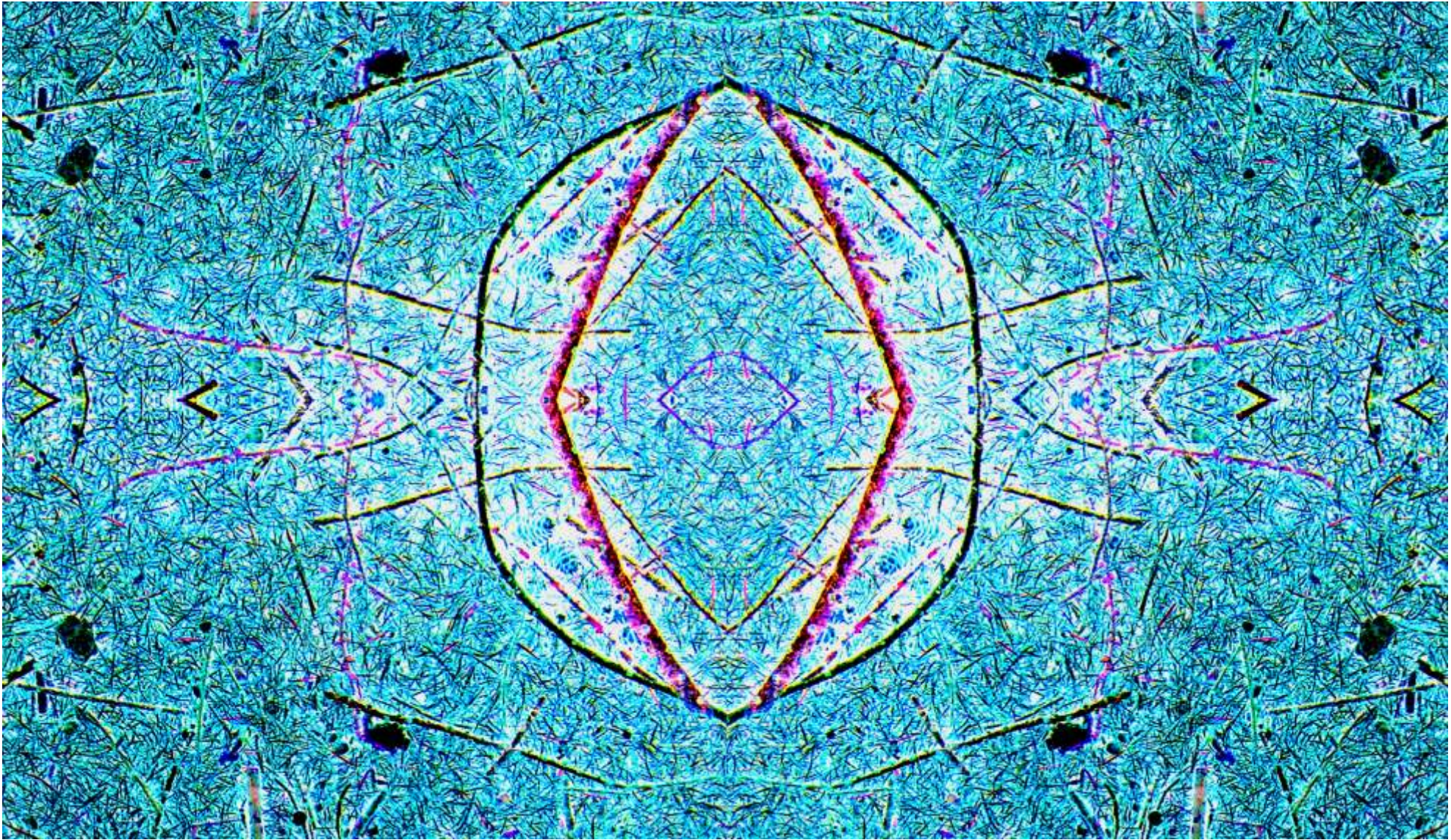

Museum Radix
Everlasting painting, The End
Pikethandeling 21, 30 oktober 2016
PvdL

2. Enige planten

Stel – zeg – dat L, zelfbenoemd en onbezoldigd projectleider van plan Radix, in zijn tuin zit terwijl hij dit schrijft. (Hij heeft een bijzonder adequate tuin, weinig mensen weten dit. Een tuin op de grens van beteugeling en verwildering. Zou L het nog net iets meer op zijn beloop laten dan wordt het de zoi die al her en der heerst. Beteugelt hij zijn gros vierkante meters nog wat meer dan toont zich plots het burgerlijke tuintje dat het stiekem is. Nu is het een lieve tuin, maar ten diepste ongeremd. Brave tuin, mompelt L soms, bráááf. Want een tuin blijft een beest.) Wat is dan de relatie met plan Radix? Want om Radix lezen wij dit. Het privé-leven van L dient ons worst te wezen, zijn tuin inclus.

Wel, hij heeft zojuist een aantal willekeurig geplukte planten uit het Radixgebied op de muur van het projectkantoor geplakt.

(L heeft opmerkelijk weinig botanisch benul. Hoe het allemaal heet wat hij heeft opgehangen, hij heeft geen idee.)

De muur van het kantoor grenst aan L's tuin.

L denkt, Dit staat nu vast: levens uit het Radixgebied hangen hier ontworteld aan de muur. Ik heb uit een impuls gehandeld. Ik doe

maar wat. En dientengevolge is er ten kantore van plan Radix sprake van plantaardig kwijnen. Ik hang de estheet uit ten koste van zichtbaar leed. Dat is niet best.

Zoals vaker benauwt L zich onnodig om straf uit onduidelijke bron.

Over enkele weken zijn de planten een soort van gemummificeerd. Uitgedroogd als in een herbarium, maar dan aan de muur.

Ook: de zon schijnt nog. Maar ze staat laag en komt niet meer over het huis. L's tuin ligt dus in de schaduw. Dat is jammer. Liever zat L nog wat in de zon. Het licht op de bomen achter de tuin zegt dat het daar, in de openbare ruimte vlakbij, warmer is. Maar L wil de openbare ruimte niet in, hij wil in zijn tuin blijven.

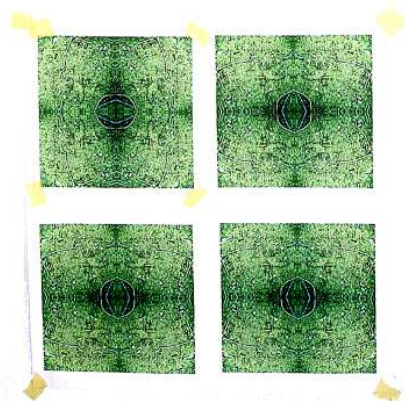
Goed. Daarmee is de situatie duidelijk. Laten we kijken.

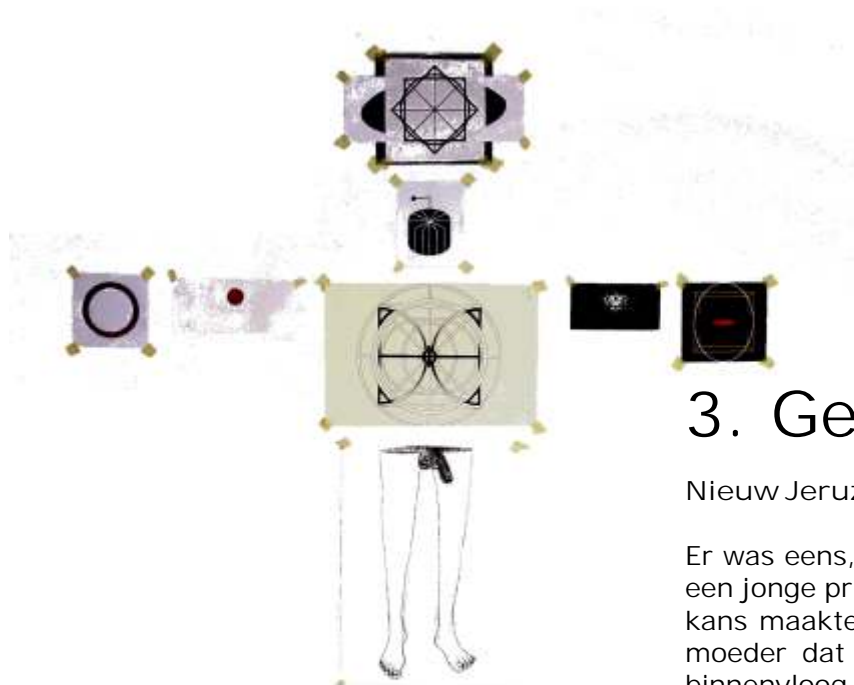

3. Gebra Lalibela

Nieuw Jeruzalem

Er was eens, lang geleden en hier ver vandaan, een jonge prins onder de koningszonen die geen kans maakte op de troon. Op een dag zag zijn moeder dat een zwerm bijen zijn slaapkamer binnenvloog en rond de wieg cirkelde om hem te begroeten. Ze besepte dat deze kleine jongen geen gewone zoon kon zijn en zei tegen haar man dat prins Gebra Mesqel Zagwe ondanks zijn lage rang de volgende koning moest worden. Omdat de bijen het zo zien, zei ze.

Want in hun land wisten de mensen nog dat de dieren soms zieners zijn, al hebben ze lagere voorhoofden dan wij.

In de familie volgde de nodige opwinding. Toch kwam de voorspelling van de bijen uit. En het volk noemde de nieuwe koning Lalibela, wat zoiets betekent als Hij-wiens-heerschappij-door-de-bijen-voorzien-is.

Maar voor het zover was vergingen vele jaren waarin Lalibela zich verborgen moest houden. Hij vluchtte naar het noorden, naar de oude stad Wrwshlm, reeds vervloekt door de farao's - nu bekend als Jeruzalem - ook toen al brandpunt

van veelvoudige zucht naar goddelijke redding. (Bij de baard van de profeet, hoe godvergeten hardleers is de mens.)

Ondanks de achthonderd jaren die ons van Lalibela scheiden, trof hij geen wezenlijk andere stad. Hij woonde er 25 jaar, gevlucht voor de moordzucht van zijn broers, als Christen tussen de Joden en Islamieten, die allen hun liefde voor de stad belijden op het scherp van hun goden. Zo ook Lalibela - volgens de overlevering overigens geen gewelddadig man.

Toen hij huiswaarts kon om zijn macht te aanvaarden, viel dat in een periode waarin de Islamieten de macht over Jeruzalem hadden en de stad niet open stond voor pelgrims van ander geloof.

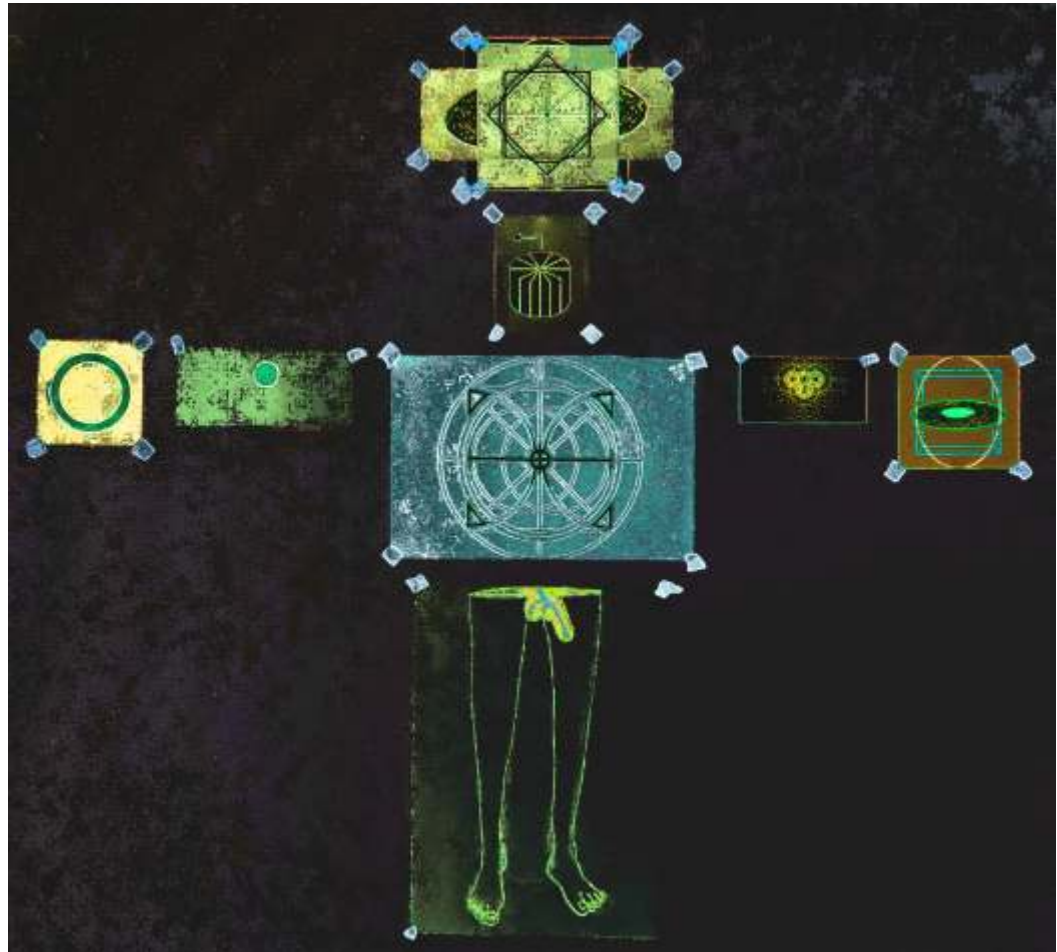
Zijn spijt de fascinerende stad te verlaten, en de onmogelijkheid ernaar terug te keren, bracht hem het visioen van een nieuw Jeruzalem, dat de hoofdstad van zijn rijk moest worden.

Maar in de Openbaringen stond dat er al een Nieuw Jeruzalem zou komen, gebouwd door God en zijn kruisgestorven zoon. Bij de terugkeer ooit van Jezus zou boven het bestaande, aardse Jeruzalem 1000 jaar lang hun gouden Nieuw

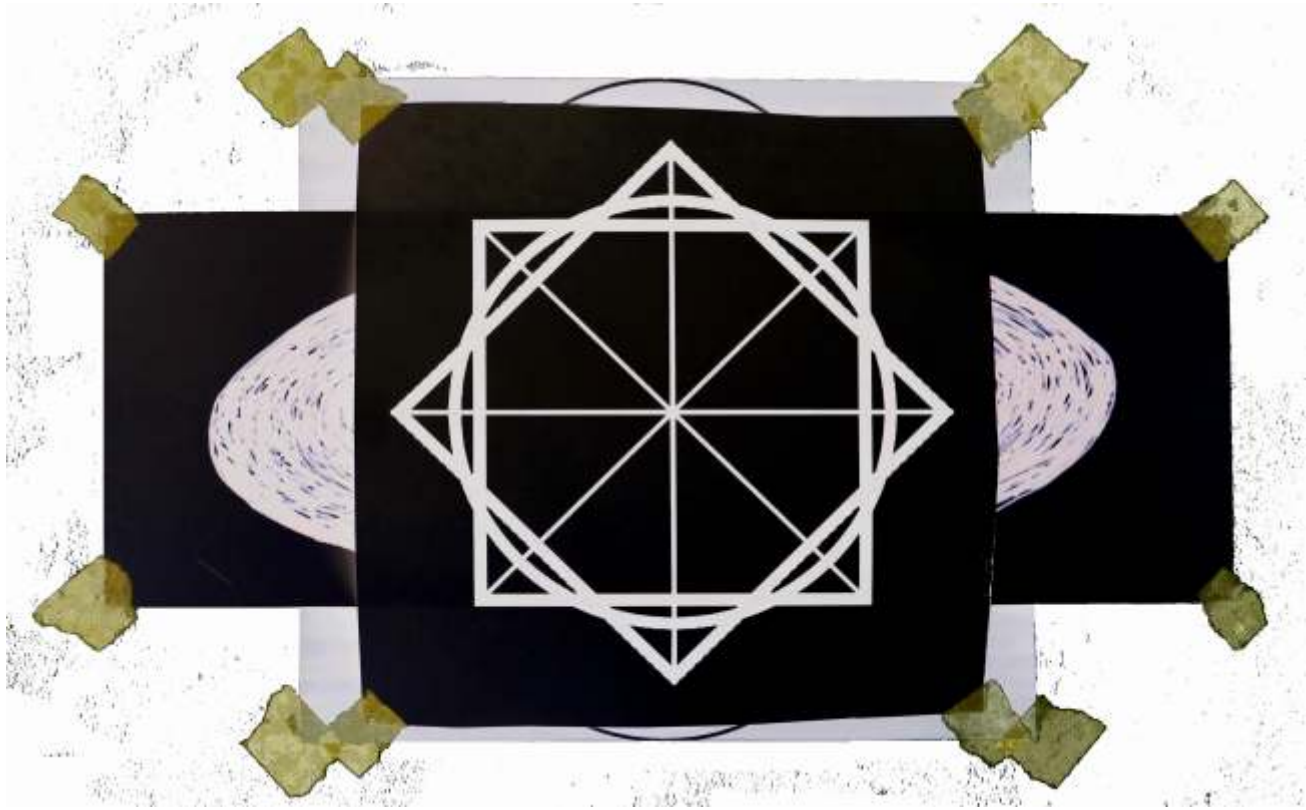
Jeruzalem zweven, als een stralend en immens ruimtevaartuig, om na het Laatste Oordeel neer te dalen en alle rechtvaardigen te huisvesten in eeuwigdurend licht.

Eindelijk machtig heerser over land en volk, streefde Lalibela er vurig naar de nederigste der dienaren gods te zijn. Zijn bouwvisioen kon, mocht noch wilde de beide heilige steden in hun aardse en hemelse verschijning najveren. Zo kwam het dat Lalibela's hoofdstad, het Derde Jeruzalem, een spiegeling moest worden. Lalibela's heilige stad zou niet op de grond staan, niet in de hemel daarboven zweven, maar ónder de aarde opgericht worden. In 25 jaar hakte het volk zijn nieuwe Jeruzalem uit in de rotsige bodem van zijn land. Het achtste wereldwonder, zegt men.

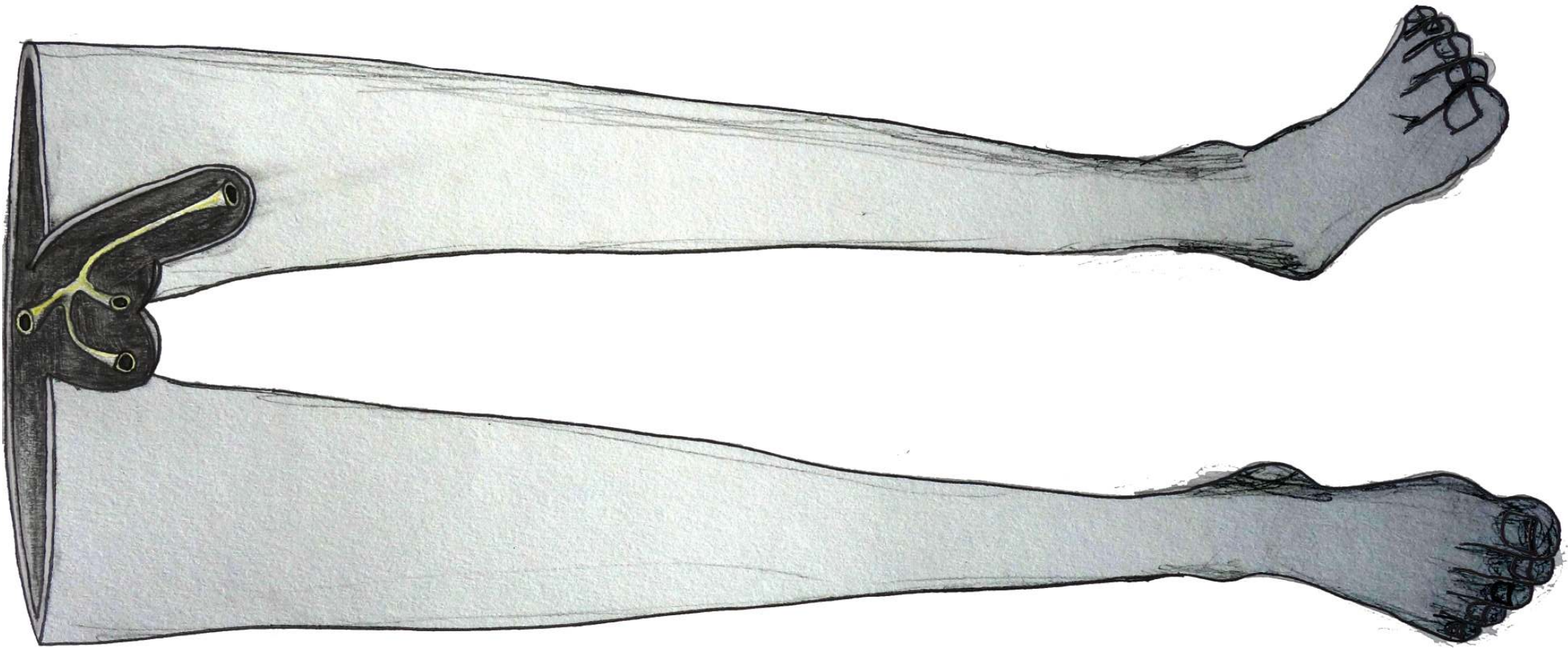
Stel je voor, zo'n kracht nabij! Op de volgende pagina zien wij hoe Lalibela's Sint Joriskerk er in Zaal 2 van het Radixgebied uit zou zien. Een kerk voor de Laliboelakeerl.

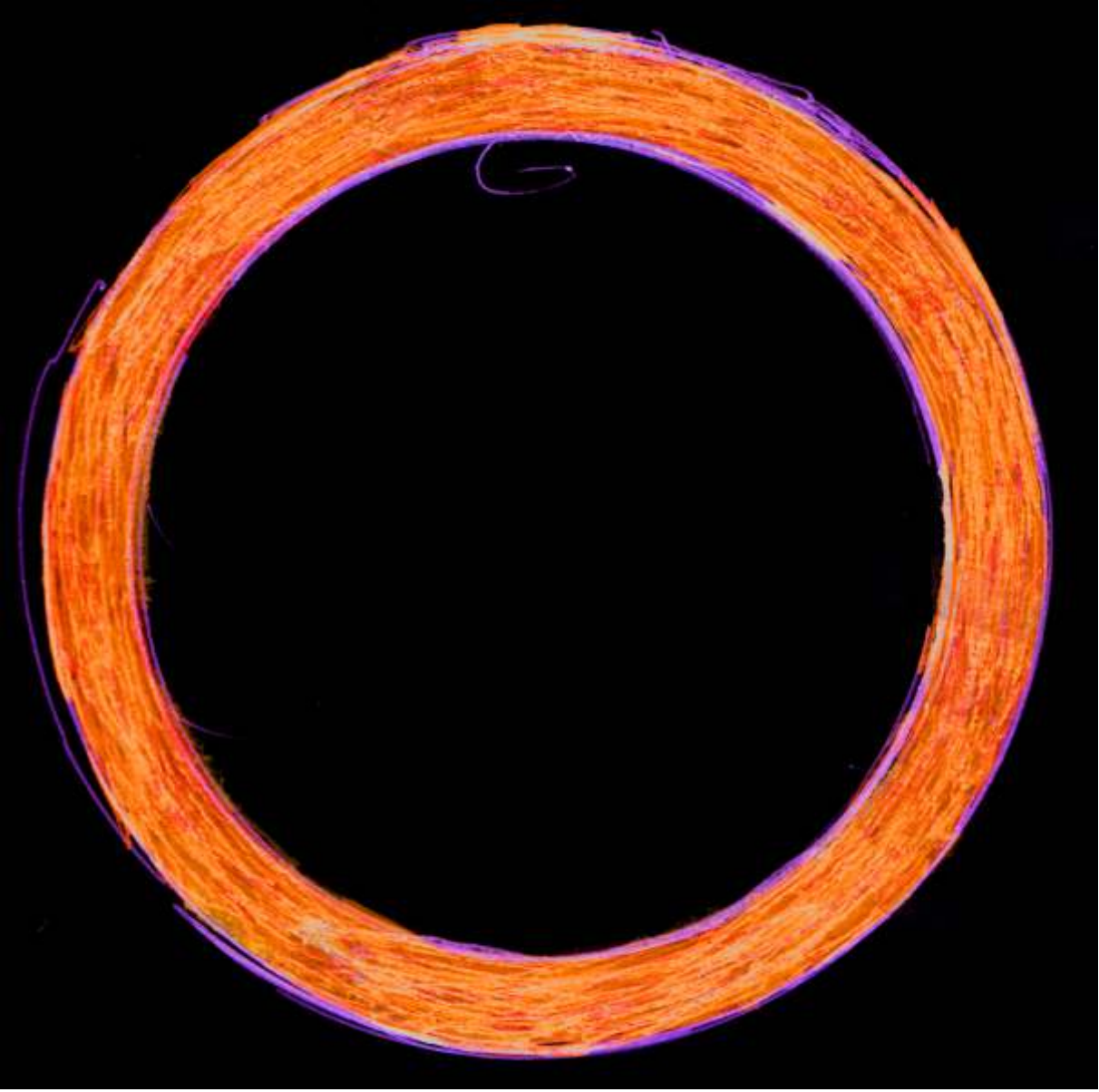

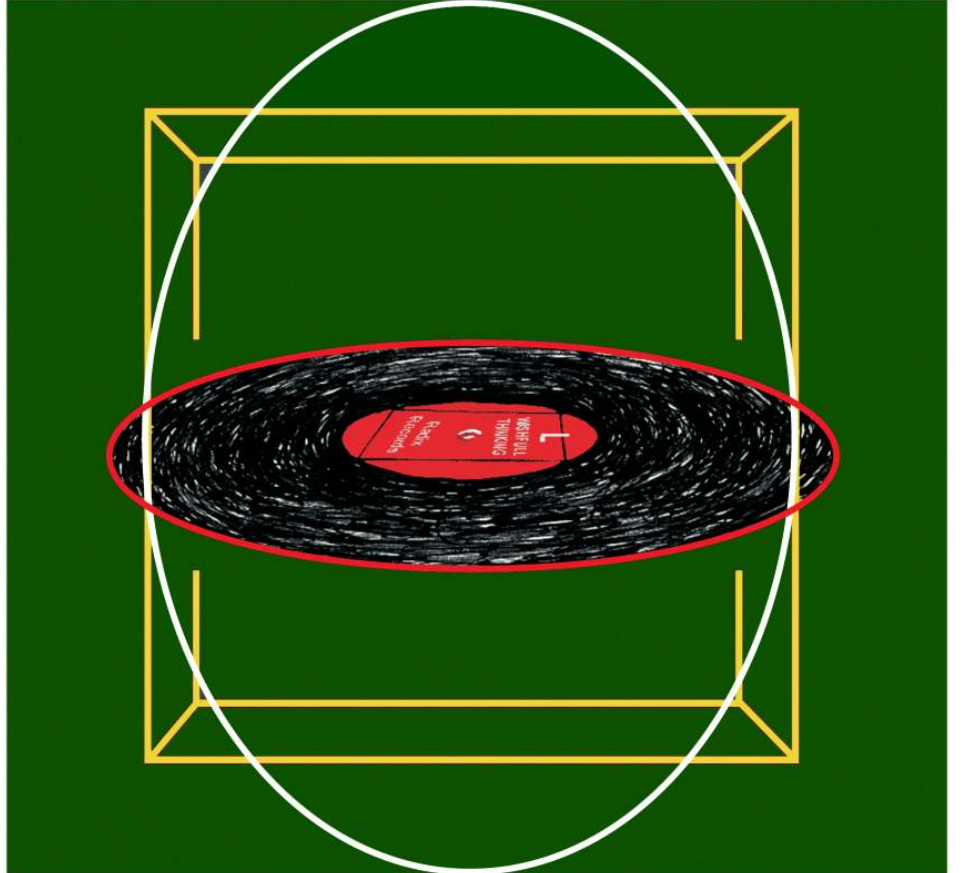
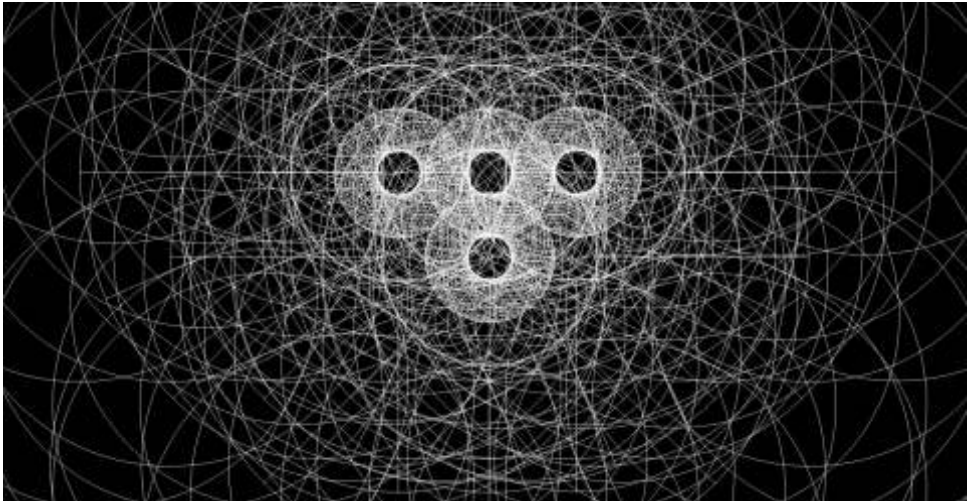

4. Afaka Atumisi

L zit in zijn terreinauto langs een zandweg - meer precies de Brunsveldweg - bij de oversteek van de Heidenhoekse Vloed. Hij schrijft een brief, wiebelig op zijn schoot achter het stuur. Wanneer hij tussendoor opkijkt van de regels, ziet hij schuin links aan de overkant tussen de bomen het licht van de open plek van Zaal 2. De plek waar hij het vaakst naar terugkeert.

Afaka, hoe oud was je in 1908?

Ik weet dat je zwager stierf in 1960. Stel - zeg - dat hij 75 werd en jij vijf jaar ouder was. Dan ben je rond 1880 geboren. En in 1908 dus rond de 28. Jong. Veel jonger dan ik mij voorstelde. Tien jaar later stierf je al.

Het dorp waar je woonde, wordt nergens genoemd, maar moet in de buurt van de rivier zijn. Kon je vanuit huis de stroomversnellingen van de Tapanahoni horen?

Ik las dat de Aukaners indertijd tot achter de watervallen waren gevlucht. Op internet zag ik alleen maar stroomversnellingen. Flinke wel, maar niet echt wat ik zelf watervallen zou noemen. Nou ja, wat doet het ertoe.

Je schreef dat je neus vanbinnen wegrotte.

Wat voor pijn hoort daar in godsnaam bij? Zo triest dat je tot twee keer toe werd weggestuurd door het ziekenhuis in Paramaribo omdat je geen geld had. Pas toen ik op de kaart naar Dritabiki zocht, zag ik wat een klereneind dat van Paramaribo ligt (tegenwoordig anderhalfuur vliegen, dat was dus voor jou zo'n beetje eindeloos per kano).

Iemand vertelde dat je van een plaatje metaal een verhemelte had gemaakt, dat je in je mond deed als je verstaanbaar wilde praten.

Je vertelde pater Morssink dat je in je slaap een visioen kreeg; een witte man verscheen aan je met de opdracht om de taal van je volk een schrift te geven. Dat geloof ik (was de diep religieuze werkelijkheidsbeleving van jou en je volk eigenlijk niet een soort voortdurend visioen?). Maar ik denk: was je ziekte niet ook een logische inspiratiebron? Wie niet kan spreken, moet immers noodgedwongen wel gaan tekenen wat er gezegd moet worden. En je bent nooit naar school geweest, dus hebt geen lezen of schrijven geleerd.

Je tekende in een maand of drie dat jaar de 56 klanklettergrepen van je volk. En hield ze geheim. Het benoemen der dingen is immers niet gebaat bij lichtvaardigheid. Of was je ze gewoon kwijt? Ze noemden je immers ook wel wissi-wassiman, een warhoofd. En inderdaad zei je zelf later dat je je tekens vergeten was. God moest je eraan herinneren.

Hij deed dat in 1910, toen de komeet van Halley over je oerwoud scheerde. Daardoor dacht je weer aan die tekens. Dat je die nog aan het volk geven moest opdat ze tot kennis en inzicht zouden komen.

Maar er was weerstand. De ouderen zagen hoe de missionarissen jouw schrift als middel probeerden in te zetten om het Christendom te

verspreiden. Jouw volk was niet ongevoelig voor de kracht van de blanke god Jezus. Maar de wijzen waren bang dat de oude goden van het bos, het water en de lucht het niet zouden pikken als jouw tekens door de liturgie van de blanke goden gejat zouden worden. Hoe dan ook, veel meer dan honderd-honderdvijftig gebruikers van jouw schrift zijn er blijkbaar nooit geweest.

De schrijver G.B. Shaw zei, Het grote probleem van communicatie is de illusie dat die heeft plaatsgevonden. Geestig en akelig waar. Ik spreek jouw taal niet, ik weet niets van jouw volk, van het woud waar je woonde. Hoe het er ruikt, hoe er de omgang met de dieren is, ik heb geen idee.

[Maar ieder van je tekens vind ik mooi, en geheimzinnig als mijn eigen geheim, dat ik niet opschrijven kan.

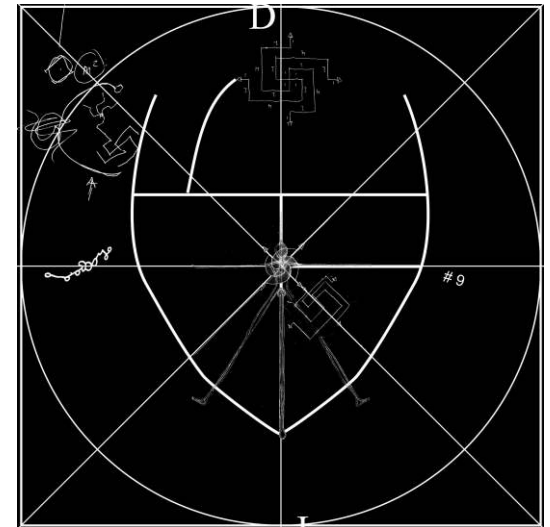
De schrijver heeft gelijk, mijn communicatie met jouw schrift is een illusie. Waarvoor dank.]

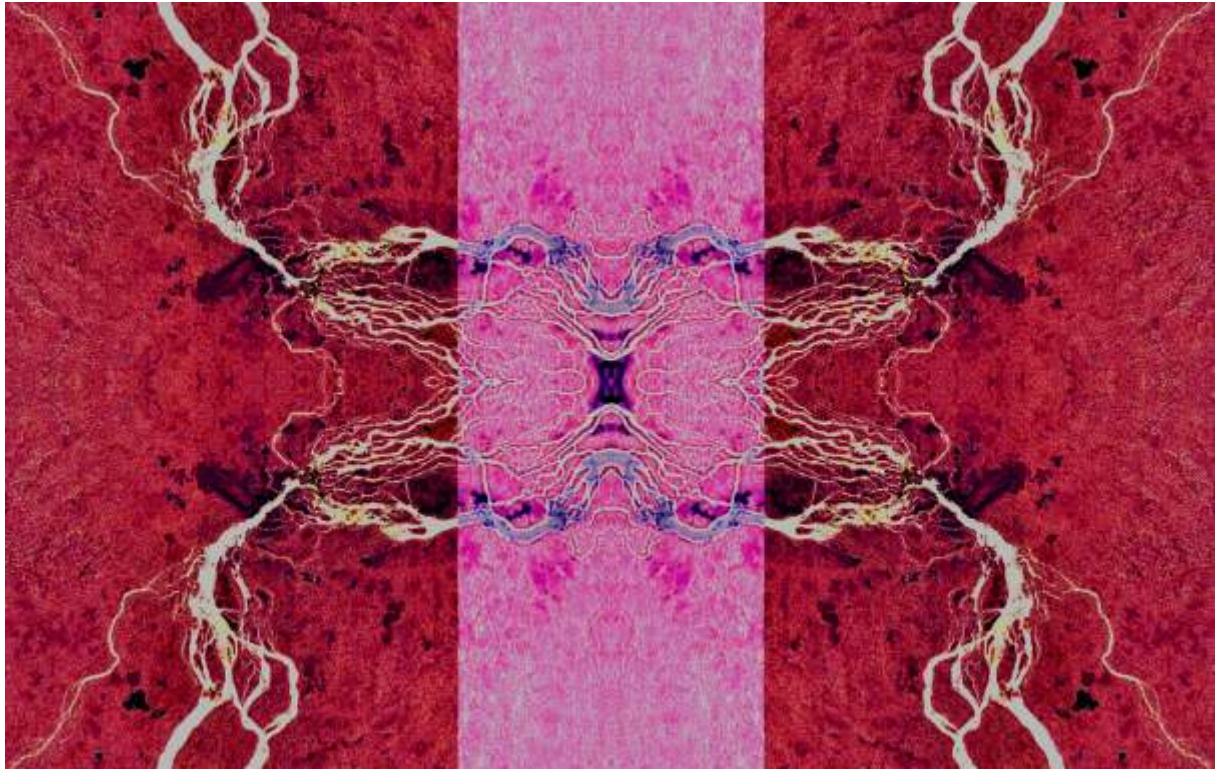
Met hartelijke groet, L
(Zb. en onbez. projl. pl. Radix)

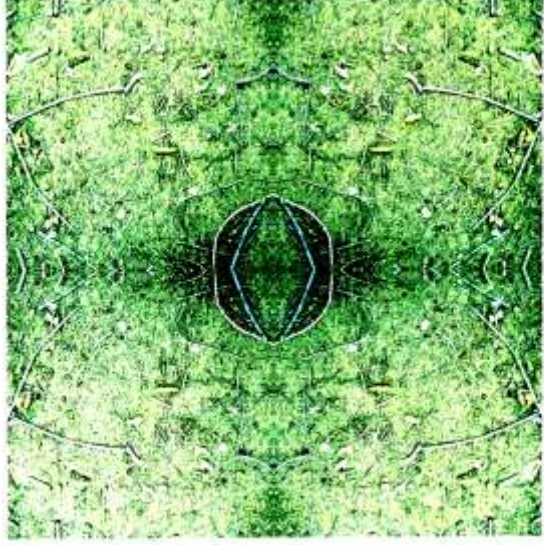
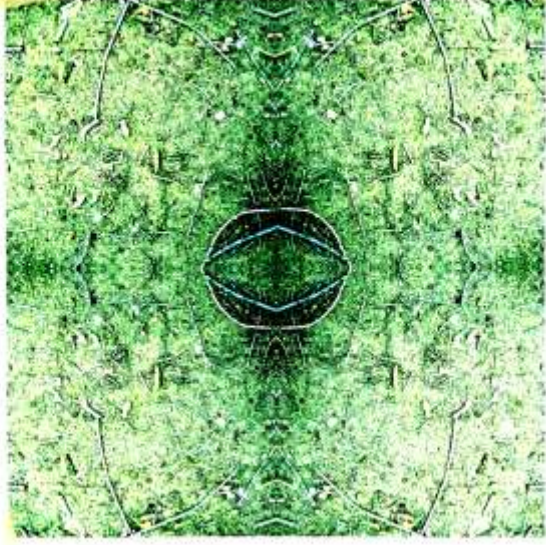
Of dit klopt, vraag ik mij trouwens af, want de mensen vonden je nogal een opschepper, hoorde ik. Het kan best zijn dat ze je gewoon niet erg serieus namen. Want er was natuurlijk ook al lang het alfabet van de Bijbel. Wie wilde lezen en schrijven als de missionarissen, kon dat leren. Misschien was er dus helemaal geen weerstand, en vonden je stamgenoten het simpelweg niet interessant genoeg. Wat ik dan weer vreemd vind, want je tekens zijn krachtig. Wat bewezen wordt doordat er ook nu nog altijd bewondering voor is en iemand als Marcel Pinas jouw schrift in zijn schilderijen verwerkt. Daardoor heb ik je ook gevonden.

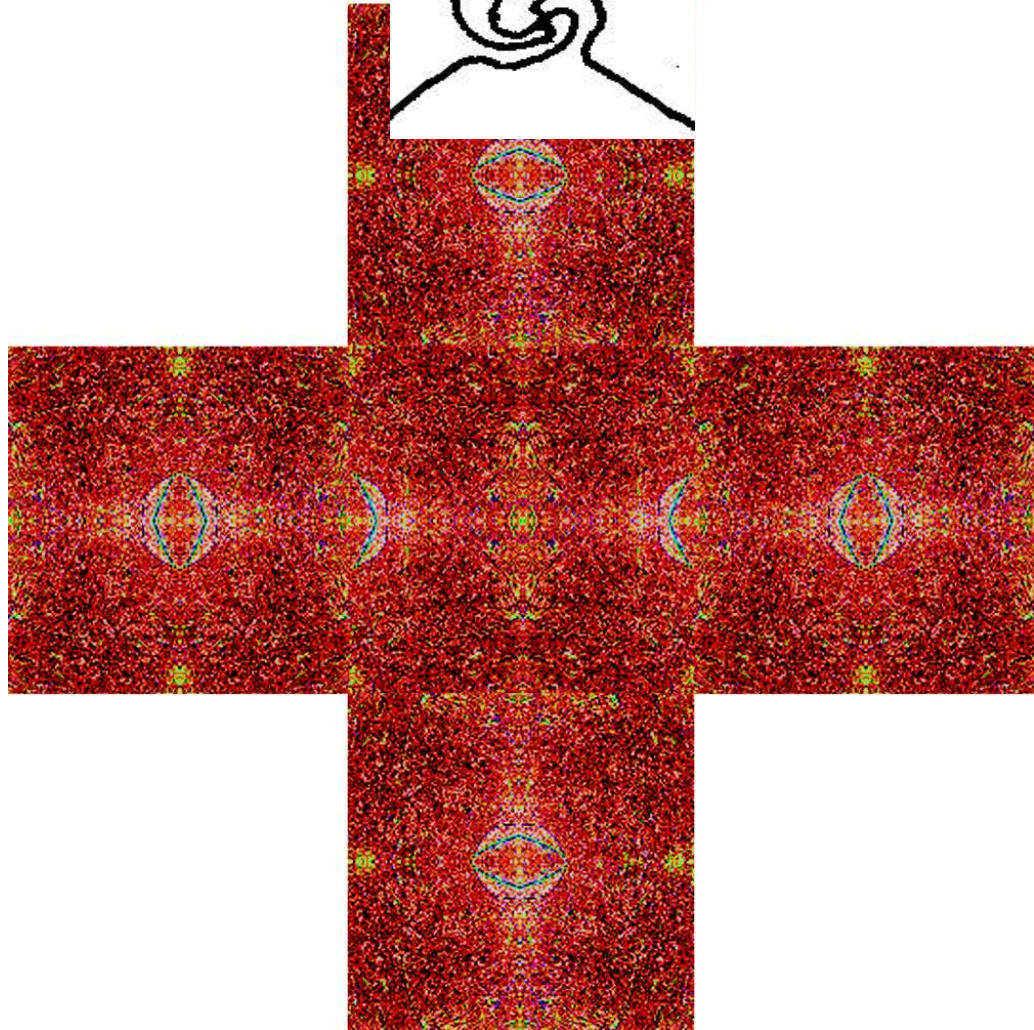
Bij Pinas' lemma in Wikipedia staat dat jouw schrift gebruikt werd als geheim communicatiemiddel. Maar dat vond ik nergens anders terug.

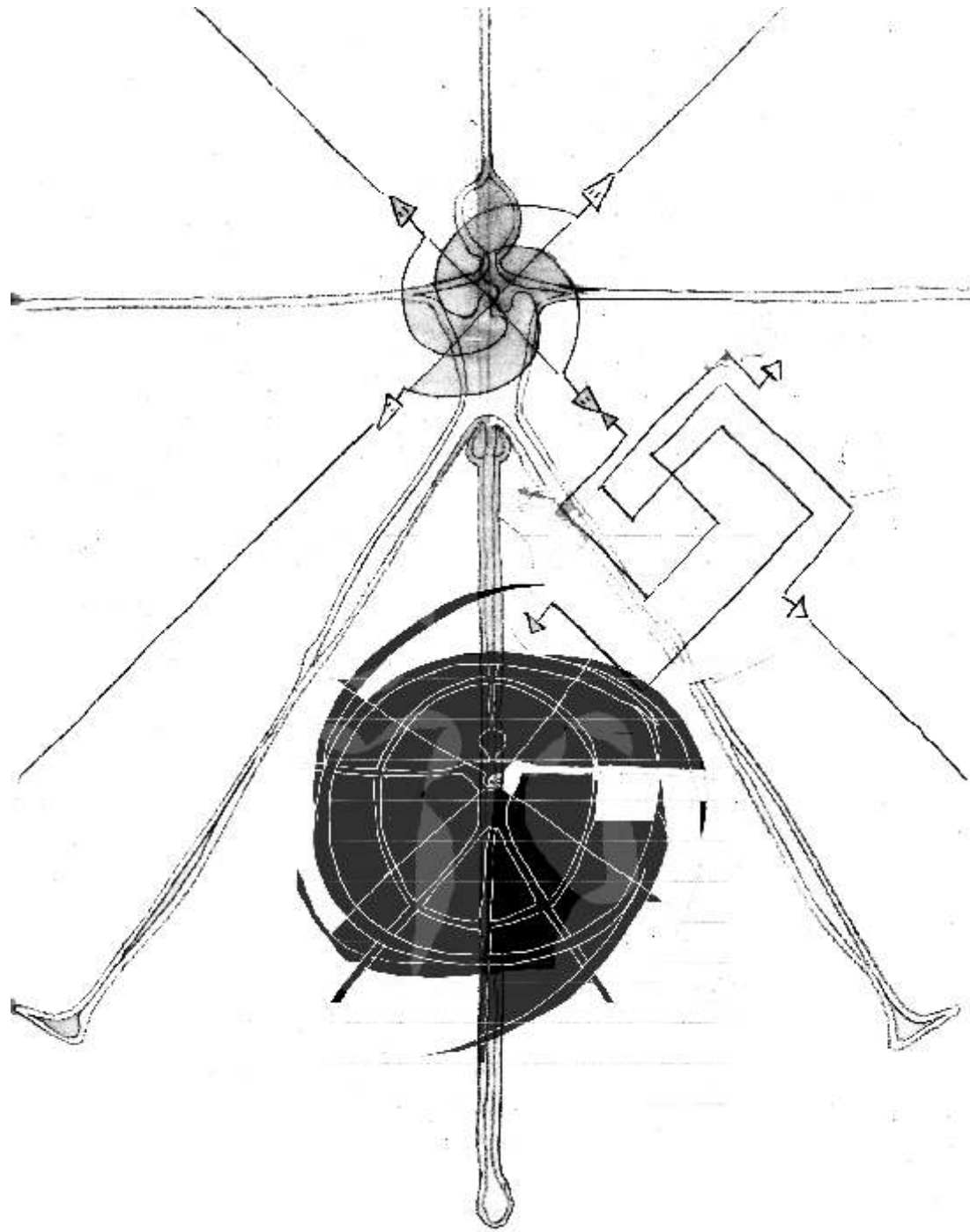
Treurig trouwens dat André Pakosie nu in de gevangenis zit. Hij schreef over je. Hij was een bukuman - de belangrijkste van Nederland - iemand die jouw schrift kent en kan gebruiken. Ik krijg de indruk dat hij door zijn positie, ook nog medicijnman en kapitan, hele verkeerde dingen voor zichzelf en zijn omgeving kon goedpraten. De verderfelijke zwarte macht van hocus pocus.

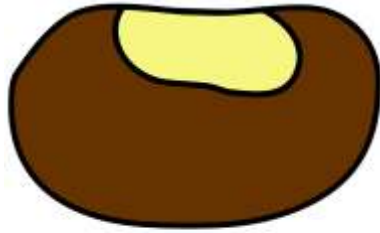

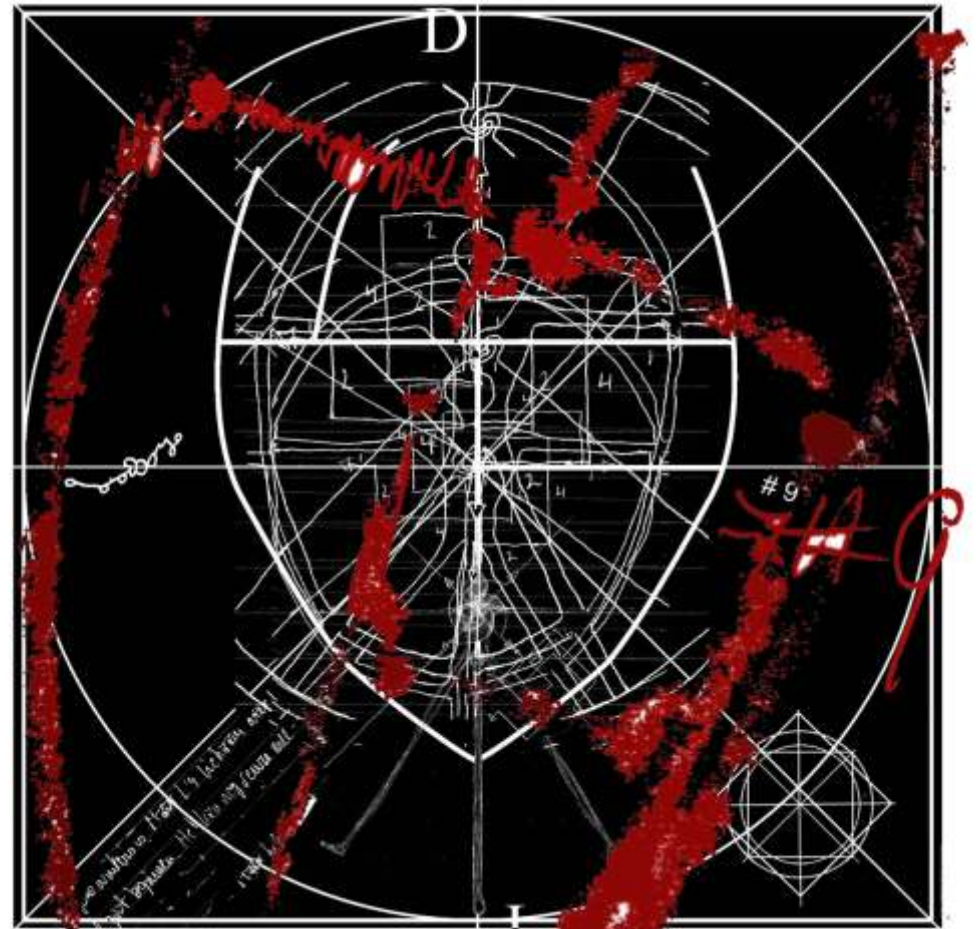
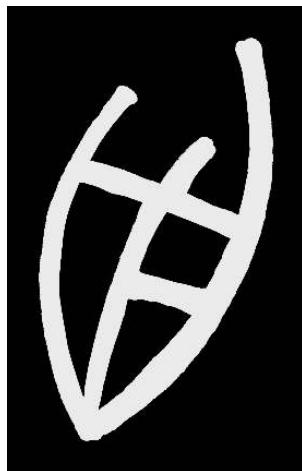

marron

marron (da)

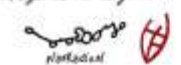
AFFAKKA BALO

Rouge doctors have brought this specimen

[Small, dense text, likely a list of names or a detailed description of the specimen.]

[Handwritten text in a cursive script, possibly a signature or a note.]

The key in Morison 1850-1851.

4. Harry Smith

Zoekend naar muziek stuit L op de veelzijdige oerhippie Harry Smith.

Als jonge jongen ging Harry met zijn moeder, die meende de reïncarnatie van de tsarina van Rusland te zijn, mee naar de lessen die zij gaf in het reservaat van de Lummi-indianen. Hij had een bandrecordertje en nam hun rituele gezangen op.

Harry werd een verwoed verzamelaar. Hij spaarde o.a. 's werelds grootste verzameling papieren vliegtuigjes bij elkaar, een invloedrijke verzameling op 78-toerenplaat uitgebrachte Noord-Amerikaanse volksmuziek, textiel van de Seminole-indianen, Oekraïense paaseieren en touwfiguren. Ondanks al die spullen had hij geen eigen onderkomen en sliep bij vrienden, in hotels (waar hij eigenlijk geen geld voor had en dus schulden maakte) of de daklozenopvang. Hoewel hij weinig ruimte innam, o.a. omdat hij erg kort was (en in de oorlog daardoor bij Boeing terecht kwam waar hij in de kleine holtes van bommen-

werpers moest werken waar normale medewerkers niet in pasten) bleek hij een gast die vaak lang bleef plakken. Gastgevers vonden het lastig om de man op straat te zetten die de psychedelische profeet van de New Yorkse beat-generatie was geworden.

Harry leefde lange tijd op een dieet van rauwe eieren, wodka en amphetaminetabletten, waar hij o.a. maagzweren en een geruïneerd gebit aan overhield. Hij stierf in het roemruchte Chelsea Hotel in de armen van een zorgzame vriendin `terwijl hij zachtjes zingend wegdreef`.

Harry krishna
harry krishna
krishna krishna
harry harry
harry rama
harry rama
rama rama
harry Harry

30:03 / 1:06:42

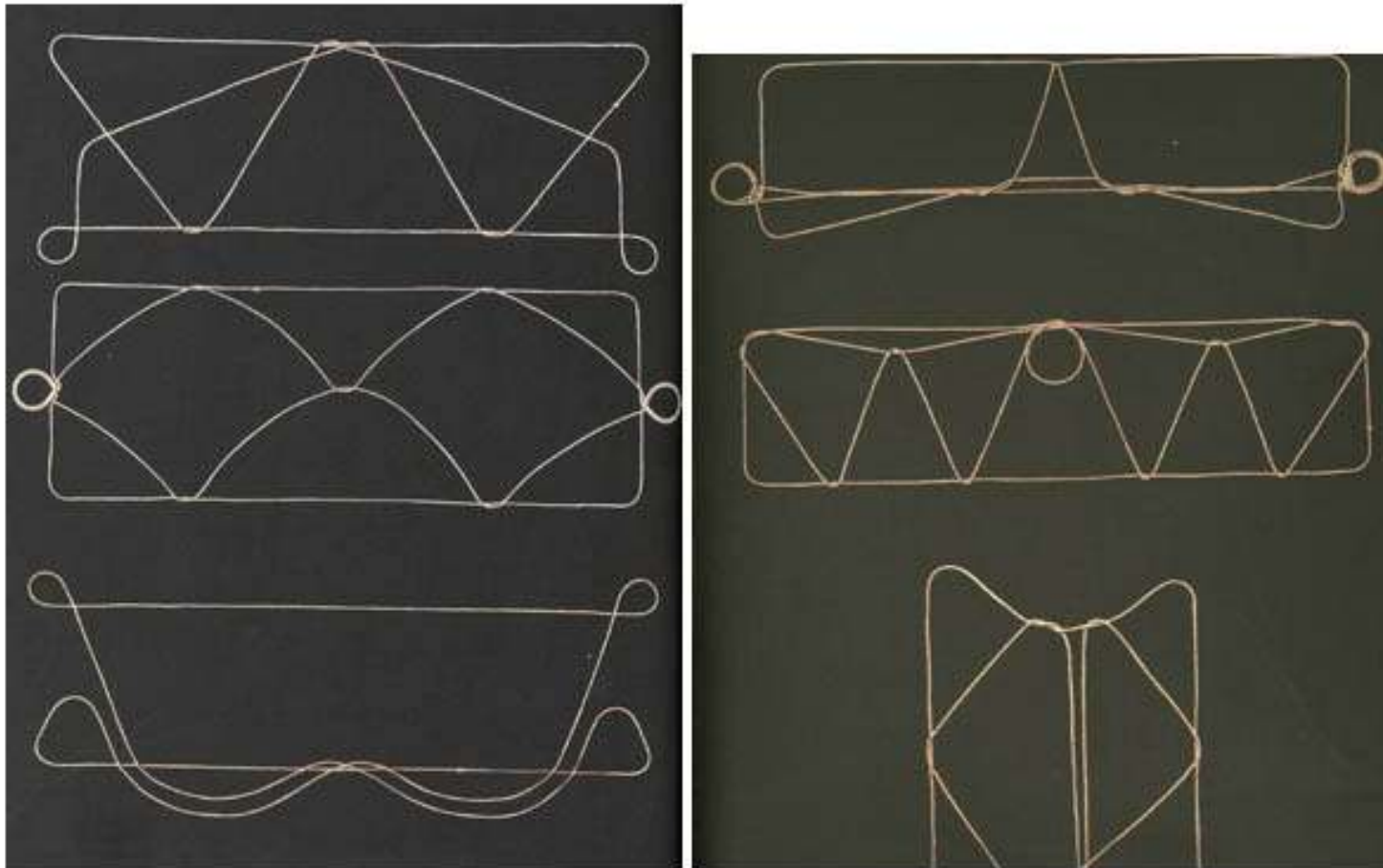
Landinwaarts nummer 3, pikethandeling Blommestijn 1.mpg

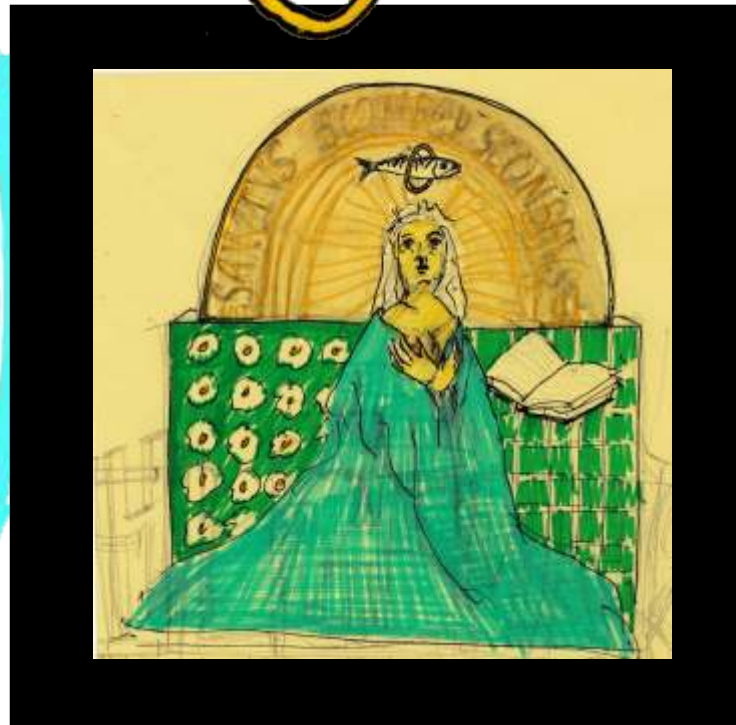
2:04

▶ ⏩ 🔊 2:03 / 2:06

Film Number 9 [Untitled Color Collage] (ca. 1957) color; 16mm; soundtrack unknown; ca. 10:00 min. [untraced].

ORGAAN

ORGAAN

SCOMBER SCOMBRUS 1990

ORGAAN

SCOMBER SCOMBRUS 1990

ORGAAN

ORGAAN

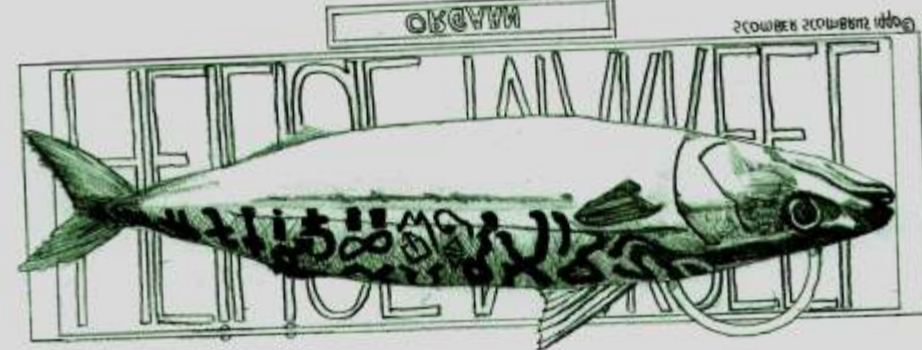
SCOMBER SCOMBRUS 1990

ORGAAN

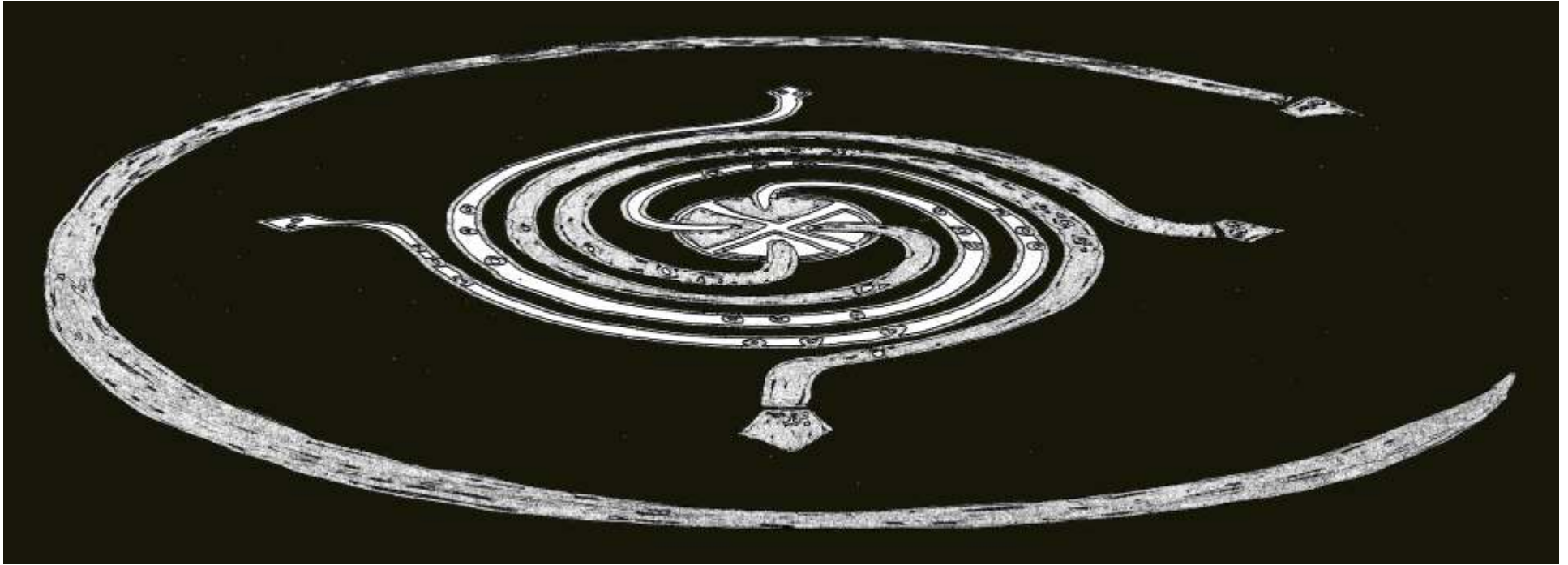
ORGAAN

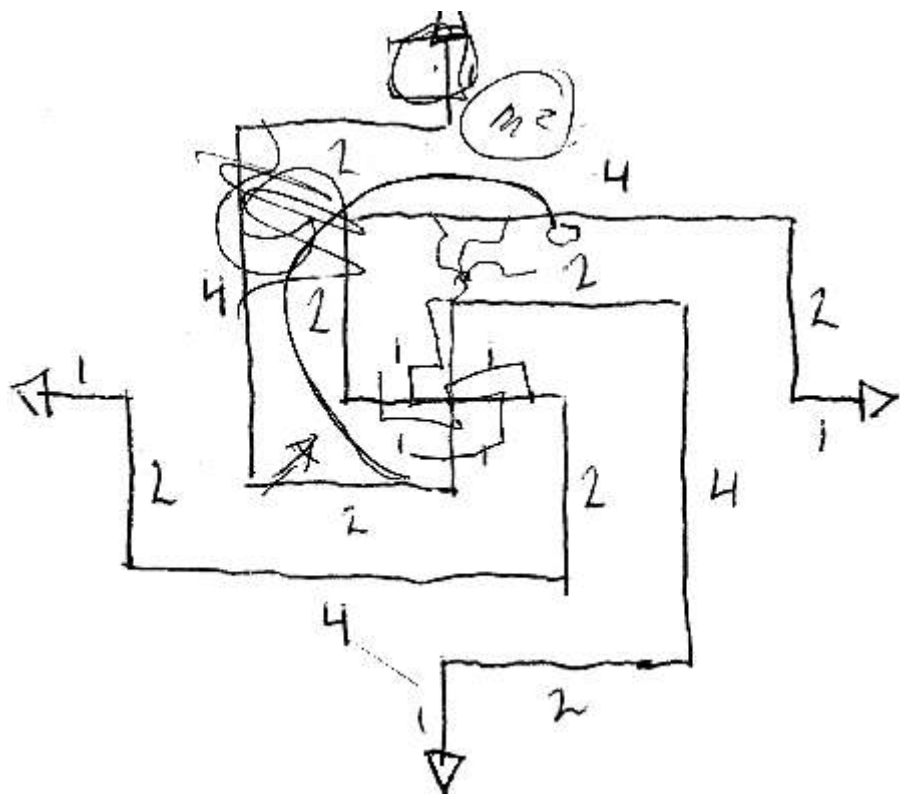

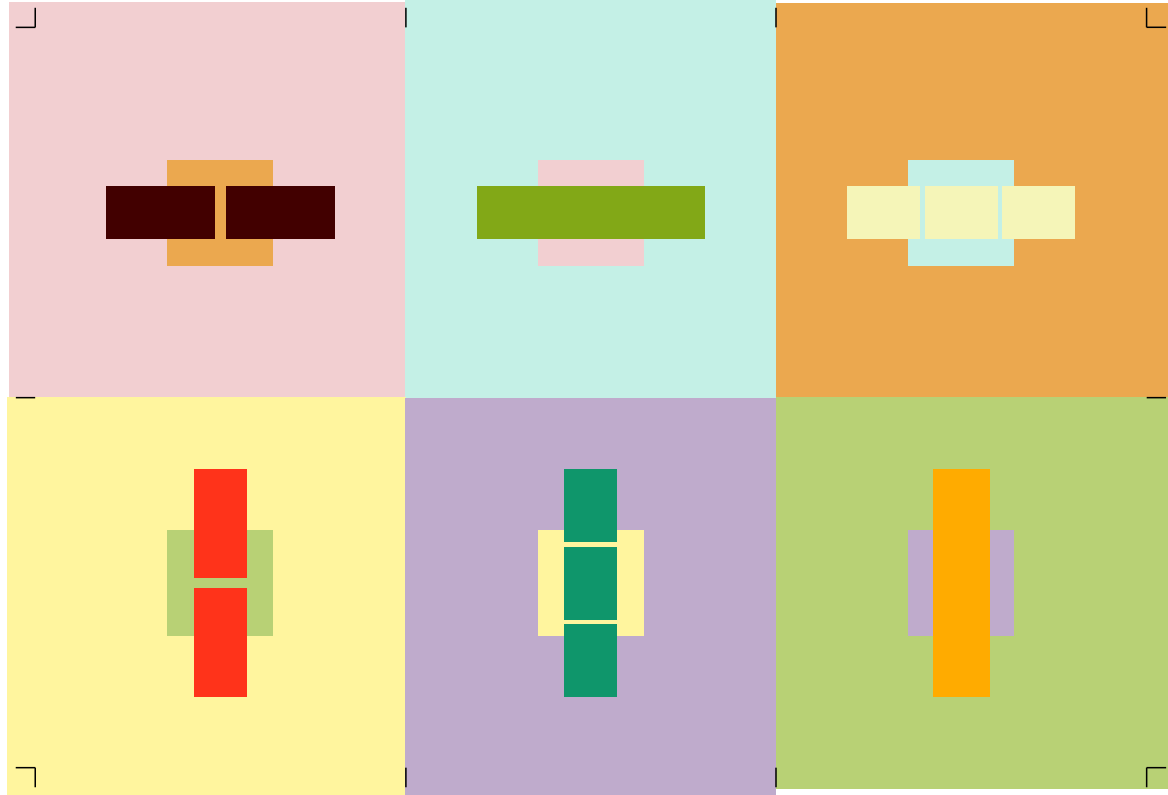
ORGAAN

SCOMBER SCOMBRUS 1990

COLOFON

Dit is de negende editie van het onregelmatig verschijnende e-tijdschrift, dat verslag doet van het kunstzinnig landschapsonderzoek van plan Radix vanuit de Achterhoek (met als kern de oevers van de Heidenhoekse Vloed).

Teksten, afbeeldingen en opmaak door Paul van der Lee, met dien verstande:

Pag. 18

Foto Zaal 2, PvdL, met ingemonteerde afbeelding (videostill) van de Sint Joriskerk te Lalibela:

https://www.youtube.com/watch?v=HBq_zOzhTqw

Pag. 26

*Linksboven:

<http://www.eltjoschut.nl/Suriname/Dag%2015/index.htm>

* Beide afbeeldingen rechts: viervoudige spiegeling door PvdL van satellietopnamen van Google Earth. Boven: de oevers van de Tapanahoni bij Dritabiki (Drietabbetje). Onder: de oevers van de Heidenhoekse Vloed bij Heidenhoek, Zelhem.

Pag. 32

Harry Smith, Heaven and Earth Magic (filmstill)

<https://www.youtube.com/watch?v=zbjSSyAo9WA>

Pag. 34

Harry Smith, Touwfiguren

<https://nl.pinterest.com/pin/242912973621796608/>

Pag. 35

Vis links: Si Low Leet Sa; Mother Salmon:

<http://nmai.si.edu/environment/story-project/LummiResources.aspx>

Pag. 38

Gebaseerd op een Navajo zandtekening

https://nl.pinterest.com/pin/AYSx85MTh5I7P6ESTbFnry9aIGlmJ79_8AvVO0DxVvy2jfoc7GO1LiI/

Pag. 39

Harry Smith; Tree of Life in the Four Worlds

<http://dinca.org/tree-of-life-in-the-four-worlds-by-harry-smith/5957.htm>

Pag. 40

Geïnspireerd door *A Dictionary of Color Combinations, Seigensha, Japan*

ISBN 978-4-86152-247-5

Copyright plan Radix

www.planradix.nl

info@planradix.nl

Doetinchem, december 2016

#9

planRadix.nl